

Open brief aan de colleges van Burgemeester en Wethouders

De top van de VNG heeft recent met het kabinet een bestuursakkoord uit onderhandeld. Hiermee worden de gemeenten opgezadeld met een substantieel deel van de bezuinigingen van de rijksoverheid. Er wordt flink gesneden in de regelingen voor werklozen, arbeidsgehandicapten en maatschappelijke ondersteuning. En de gemeenten mogen de rommel opruimen. Op 9, 10 en 11 mei wordt de gemeentebesturen de kans geboden om over dit akkoord te debatteren, op 8 juni mogen ze stemmen. FNV roept alle colleges dringend op om dit akkoord te verwerpen.

Niet alleen omdat het kabinet bezuinigingen afschuift. Maar vooral omdat VNG hiermee de weg vrij maakt voor de onverantwoorde maatregelen die het kabinet heeft aangekondigd in het regeerakkoord. Het gaat niet om het geld, het gaat om de mensen.

Het bestuursakkoord zal voor de gemeenten een levensgroot Paard van Troje blijken te zijn. Op het eerste gezicht lijkt er voor de gemeenten veel te winnen. De decentralisatie van taken zorgt er voor dat gemeenten veel meer te zeggen krijgen over legio onderwerpen als sociale zaken, jeugdzorg, WMO etc. De top van de VNG en het kabinet leiden de aandacht af door hier steeds naar te wijzen. Maar met de taken komen nog veel grotere risico's en verantwoordelijkheden die gemeenten redelijkerwijs niet kunnen dragen.

Het begint met de ruim € 2 miljard aan bezuinigingen die de gemeenten cadeau krijgen bij het takenpakket. Hiernaast zullen de aanpassingen in de Bijstand, Wajong, sociale werkvoorziening en maatschappelijke ondersteuning een stevige maatschappelijke impact hebben die op het bord van de lokale overheid zal landen. Hierover zijn geen afspraken gemaakt in het onderhandelingsakkoord. Wel zijn er afspraken gemaakt over stringente begrotingsregels voor de gemeenten, zodat tekorten elders uit de gemeentebegroting moeten komen.

Staatssecretaris De Krom heeft al een kijkje gegeven in zijn plannen rond de sociale zekerheid. Er wordt stevig gesneden in de regelingen, waardoor huishoudens er tientallen procenten op achteruit kunnen gaan. Middelen voor re-integratie worden gehalveerd, zodat velen veroordeeld zijn tot de bijstand. De dreigende werkloosheid en armoede zal de druk op de bijstand en aanpalende regelingen als schuldhulpverlening, armoedebestrijding, AWBZ en WMO substantieel doen vergroten. En dit allemaal op kosten van de lokale overheid. Het wordt dweilen met de kraan open.

In de plannen van het kabinet wordt ook het mes gezet in de Sociale Werkvoorziening. Van de bijna honderdduizend werkplekken moet ruim tweederde verdwijnen. De Krom wekt valse hoop als hij beweert dat arbeidsgehandicapten massaal aan het werk kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. De meesten van hen zullen verdwijnen in de bijstand. Het risico dat ze geen regulier werk vinden legt het kabinet eenzijdig bij de gemeenten.

Voor het kabinet is het bestuursakkoord vooral de implementatie van hun politieke bezuinigingsagenda. De harde ingrepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt maken hier integraal onderdeel van uit. Premier Rutte gaf zelf aan dat het akkoord vooral bedoeld is om een 'kwalitatief goede' invulling te geven aan de bezuinigingen op de werkvoorziening en de bijstand. Staatssecretaris De Krom geeft aan dat dringende financiële noodzaak de belangrijkste pijler is onder zijn beleidsvoornemens. Rutte laat weten dat er verder niet meer te onderhandelen valt. Van gemeenten wordt vooral gevraagd bij het kruisje te tekenen en de kleine lettertjes over te slaan. De

VNG legt het rapport neutraal voor aan de leden, omdat men de risico's van deze decentralisatie ook moeilijk kan inschatten.

Alle colleges zijn een jaar geleden aangetreden met als doel om voor meer mensen kansen te bieden, ook voor mensen met een zwakke positie op de arbeidsmarkt. Deze uitdaging was toen al enorm, omdat de crisis in de zomer van 2010 op het hoogtepunt was. De uitdaging wordt hen nu onmogelijk gemaakt, omdat het kabinet er voor kiest een groot deel van de rekening van de crisis en vergrijzing bij de zwakste groepen te leggen. En de gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid. Als de colleges nog iets willen maken van hun ambities van vorig jaar, dan is het nu tijd om een lijn te trekken. Houd dit Paard van Troje buiten de poort.

Leo Hartveld